

F. t. l. om aktie- og anpartsselskaber

Baggrunden herfor er ønsket om at foretage en international tilpasning af bestemmelsen. Der foreligger ikke en international anerkendt koncerndefinition indenfor selskabsretten. Derfor er det naturligt at tage udgangspunkt i koncerndefinitionen i de internationale regnskabsstandarder IFRS – International Financial Reporting Standards (og IAS International Accounting Standards – for tidligere standarder).

Bestemmelsens formulering ligger meget tæt op ad den internationale regnskabsstandard IAS 27. Ordlyden er dog ikke helt den samme, hvilket skyldes, at IAS 27 er formuleret til at kunne anvendes i vidt forskellige lande med vidt forskellige selskabsretlige traditioner. Lovteksten er derimod tilpasset den danske selskabslovgivning og indeholder således præciseringer og tydeliggørelse af, hvordan bestemmelsen finder anvendelse for danske virksomheder.

Bestemmelsen indeholder ikke materielle forskelle til IAS 27 og skal fortolkes i overensstemmelse med denne standard. IASB (International Accounting Standards Board) har udstedt et fortolkningsbidrag til IAS 27. Fortolkningsbidraget er benævnt SIC 12. (Standing International Committee som er en underkomite af IASB) SIC 12 vil således også herefter udgøre et fortolkningsbidrag til den nye koncerndefinition.

Det formodes, at det vil være et meget begrænset antal tilfælde, hvor den nye definition vil medføre koncerndefinitionen, uden at dette også ville være tilfældet efter den tidligere definition.

Udvidelsen af definitionen er dog med til at reducere misbrugsmuligheder ved brug af såkaldte »*Special purpose entities (SPE)*«. Anvendelsen af special purpose entities har internationalt i visse tilfælde resulteret i regnskabskandaler. Ændringen af koncerndefinitionen er med til at imødegå mulighederne for misbrug med denne type enheder i Danmark.

En SPE etableres typisk for at opfylde et snævert og veldefineret formål (eksempelvis indgåelse af en leasingkontrakt, udførelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter eller securitisation af finansielle aktiver). En sådan særlig virksomhed kan være enten et selskab, en fond, et interessentskab eller en ikke-registreret enhed. SPE'er etableres ofte med juridiske bestemmelser, som lægger strenge og undertiden varige begrænsninger på ledelsens beføjelser til at træffe beslutninger vedrørende SPE'ens aktiviteter. Ofte specificerer disse bestemmelser, at betingelserne for SPE'ens løbende aktiviteter som udgangspunkt ikke kan ændres.

Virksomheden, på hvis vegne SPE'en er etableret, overfører jævnligt aktiver til SPE'en og opnår brugsret til de aktiver, som besiddes af SPE'en, eller leverer

tjenesteydelser til SPE'en, mens andre (»kapitalindskydere«) kan yde finansiering af SPE'en. Den virksomhed, på hvis vegne SPE'en er etableret, og som indgår transaktioner med en SPE, kan i realiteten have bestemmende indflydelse på SPE'en.

En økonomisk interesse i en SPE kan f.eks. have form af et gælds- eller egenkapitalinstrument, en ret til andel af overskud, en ret til en andel af enhedens nettoaktiver eller en leasingkontrakt. Nogle økonomiske interesser kan blot sikre virksomheden et fast eller angivet afkast, mens andre kan give virksomheden ret eller adgang til andre fremtidige økonomiske fordele fra SPE'ens aktiviteter. I de fleste tilfælde bibeholder stifteren eller den virksomhed, på hvis vegne SPE'en er etableret, en væsentlig økonomisk interesse i SPE'ens aktiviteter, selv hvor denne kun besidder en lille del eller intet af SPE'ens egenkapital.

Visse SPE'ere har opfyldt den gældende definition på en dattervirksomhed, andre har ikke. Sidstnævnte er SPE'er, hvor virksomheden reelt har bestemmende indflydelse, men ikke har ejerandele.

Det foreslås i *stk. 1*, at det er beføjelsen til at styre de økonomiske og driftsmæssige beslutninger, der er afgørende for vurderingen af bestemmende indflydelse. Begrebet økonomiske og driftsmæssige beslutninger kendes allerede fra årsregnskabsloven.

Den foreslåede bestemmelse omhandler dattervirksomheder frem for selskaber, da de forhold, der gør sig gældende i et koncerndeforhold mellem et moderselskab og dets underliggende selskaber/virksomheder, gør sig gældende, uanset om der er tale om underliggende selskaber eller underliggende virksomheder.

Det foreslåede *stk. 2* omhandler formodningsreglen om, at hvis et moderselskab ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i et datterselskab direkte eller indirekte gennem en dattervirksomhed, er der tale om bestemmende indflydelse, medmindre det modsatte klart kan bevises. Som udgangspunkt foreligger der således et moder-datterforhold i tilfælde, hvor moderselskabet besidder mere end 50 pct. af stemmerettighederne i dattervirksomheden. Antagelsen anvendes alene til at overføre en slags omvendt bevisbyrde på selskaber, der måtte være i den situation, at den, der besidder mere end 50 pct., ikke er den, der udøver den bestemmende indflydelse over selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger. I disse situationer vil selskabet således skulle godtgøre, at dette er tilfældet, førend udgangspunktet kan fraviges.

Det er væsentligt at bemærke, at det er stemmerettighederne og ikke kapitalandelene, som er udslagsgivende i forhold til om der foreligger et kompetenceforhold.